

حيات

حيات د امانه ... د بابه راهه هره حيات قاتلم ...

اداره مرکزی :

آفريده ، استانبول جاده سنده آفريده
معارف امينليکي ياننده کي دائره

استانبول بوروسي :

استانبولده ، آفريده جاده سنده ۸۷ نومروده
دائره مخصوصه

نومبر ۱۵ غرورده .

سنة لکي پوسته ايله ۷،۵ ليرا .
(اجنبي مملکتلر ايچين ۷،۵ دولار) .

ايوه و اعلان ايشلري ايچين استانبول بوروسه
مراجعت ايديليو .

يازي ايشلرنيک مرجعي آفريده مرکزيدر .

صافي : ۶۴

آفريده ، ۱۶ شباط ، ۱۹۲۸

۳ می جلد

مصابحه

تنصر هادسي برصرت بحراني نتيجه سيميدر ؟

وجد ، عيني الم ، عيني حظ ايچنده يونغوران
استقلال حربى كې عظيم بر وقعه موجوددر .
بونلرك ملي كتله اوزرنده برلشدبريحي هيج بر
تأثير ياماديغني ناصيل قبول ايده بيليرز ؟
بالعكس بوقاريبي ايستاستيق كوسته ريووركه
چو جوقلريني اجنبي مؤسسه لره يراقانلرك مقداري
آزالقدهدر . بونك مختلف سييلري مياننده
« ملي اتباه » ك اثرى ده موجود بولونديني
شبه سزدر .

اونك ايچين نه تنصر حادثه سني ، نه ده اجنبي
مكتبلر ده بر جوق تورك چو جوغنك بولونماسي
واقع سني اوزاق سييلره عطفه لزوم يوقدر .
نجه تنصر حادثه سني ساده جه بر مكتب ، بر تربيه
واقع سيدر . اجنبي مكتي تماماً غير طبيعي بر تربيه
محيطيدر . باشليجه واردات منبعي ديني تاسيسلار
اولان بو مكتبلرك هدفى امكان مرتبه سنده
طلبه سنك روحنده منسوب اولديني دين و ملت
محبتى توليد ايتمكدرد . بوده غايت طبعيدر .
بر فرانسز مكتبنده كې « پرياخود فرمه »
بر آمريكان مكتبنده كې ميس ، اكر آلنه توديع
اولونان چو جوقلري و كنجلري محيطنه نافع
اولامياحق حاله كتيرمكن وجدان عذابى
دوياجق درجه ده انساني مفكوره ايله مجهز
دكلسه صنفنده ، مكتبه ، كندى اينانديني ،
وياخود اينانديرمق ايسته ديكي فكرلري تلقينه
مساعد محيط ياراتير .

هر معلم ، يالكز برطاقم شيدئي حقيقتلردن بحث
ايتمز . سوزلريله ، وقعه لر حقنده ياباجني تفسيرلريله ،
حركتلريله ، بالخاصه صنفنده و مكتبه وجوده

رهبرلرينك چو جوقلريني ده نيچون اويابانجي محيطلرده
كورديكمزي دها درين بر صورتده تحليل ايتمليز ،
فؤاد بكة كوره تورك جامعه سنك استنادكاهني
تشكيل ايدهن ملي تساند باغلري اوزون
سنه لردن ياواش ياواش جوزولمشدر . تنصر
واقع سني ساده جه بونك نتيجه سني اولان
ديكر بر جوق حادثه لر مياننده ، محدود بر
تظاهر دن باشقا بر شو دكلدر .

اكر بويله ايسه تنصر حادثه سني بر مكتب
و تربيه مسئله سني كې دكل ، بلكه تورك جماعتنك
تسانديني ضعيفله تنامللرك نتيجه لري اولارق باقق
لازم گليور . عييا مسئله بويله ميدر ؟
بو حكى قبوله بر كره اليزده كې استاستيق
مانعدر .

ايستاستيق ، فؤاد بلك ادعاسنك عكسه
اولارق اجنبي مكتبلرينه كيدن چو جوقلرك
كوندن كونه چو غلاماديغني ، بالعكس آزالديغني
كوستريور . ۹۲۶-۹۲۷ درس سنه سني ايچنده
اجنبي مكتبلرينه دوام ايله ين طلبه موجودى
(۱۳،۴۰۰) در . حالبوكه ۹۲۷-۹۲۸ سنه سنده
بو مكتبلره مداوم طلبه (۱۱،۱۰۰) اينمشدر . صوك
سنه ظرفنده بارز بر نقصان وارددر . بو حالده هر سنه
اولكيلردن دها فضله اولارق تورك چو جوقلرينك
اجنبي مؤسسه لره يراقيلويوردكي واقع دكلدر كه
بونى درين بر حرث بحراني نتيجه سني عدايدهم .
تنظيماتنبري ملي تساند كوندن كونه ضعيفله ديكني
قبول ايتمك ده منطقاً قابل دكلدر . چونكه
هر شيئي بر طرفه يراقصق بيله ، اور تاده هيج
اولمازسه بالقان حربندن صوگرا جوق قوتله نن
ملي جريان وار ، تهات متبادياً روحلري عيني

هر حادثه يني حقيقي ماهيتيله تدقيق ايله مك ،
وضعيتي تعينه و آتى ايچين واضح بر تدبير آلمغه
خدمت ايدهر . بروسه آمريكان قولله ژنده كې
اوج كنجك تنصري حادثه سنك ده حقيقي سييلريني
آراشديرمالي . بوسايه ده نه ياقم لازم كله جكني
قطعيته تثبيت ايده بيليرز . اكر بر حادثه يني اولدقچه
اوزاق و بك گرفت سييلره ربط ايدرسه ك مسئله
كافي درجه ده نور ايتمر وهان ازاله ايتمكه مجبور
اولديغمز وضعيت آكلاشيلا ماز . تنصر حادثه سنك
سبي نه در ؟ جمعيتده حاصل اولان مفكوره ضعفنك
بر نتيجه سيميدر ؟ عييا بعضى كنجلر روحلرنده
اينا ناجقلى بر مفكوره بولامادقلى ايچينمي بر تاقين
ايله يسوعك ديننه مجلوب اوليور مشلردر ؟ ياخود
بر طاقم و ليلر ملي تساندك قوتى حس ايتمكلى ايچينمي
چو جوقلريني لا قيد بر صورتده اجنبي مكتبلرينه
ويريور و اونلرك هر هانكي بر عقيده يه
صاحب اولمالرينه قارشى سبرجى قالييورلر ؟

بو سؤاللره جواب آراشديرمق لازمدر .
چونكه آنجق بو سايله ده بروسه حادثه سني كنش
بر اجتماعى دردك تظاهرى كې باقغه مجبور اولورز .
ياخود اونى بر تربيه و مكتب مسئله سني شكلنده
مطالعه ايدهر . كوپريلي زاده فؤاد بك « حيات » ك
كچنكي نسخه سنده تنصر حادثه سني جوق كنش
سييلرك نتيجه سني عد ايديور و ديورلركه تنصر
وقعه سنك ، باشليجه طاملى اولارق مملكتمزده
اجنبي مكتبلريني كوسترمك ده نجه سطحى بر
مشاهدهدر ؟ تورك چو جوقلرينك او جنس
مكتبلري نيچون سنه دن سنه يه دها فضله دولدور .
دقلىني و مملكتنك سياسى ، حرثى ساحه لرده كې

بزرده اقتصاد و اقتصادی مسئلہ

ایدیلین بر حکایہ کی بسط و بیان ایدن تابلو لری فطین و متفکر
ہوسکار لری تمامیلہ خشنود ایدیلور ایدی اوبلہ ہوسکار لری
کتابلردہ آراد قلیخی و دوستلریلہ محاورہ مدار اولہ
بلہ جک بر موضوعی بوسنت اثر لرنده بونقلہ مسعود
اولور ایدیلر .

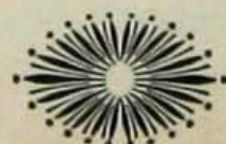
اون دردنجی لوئی دوربنہ خاص اولان غرور
وعظمت ایسہ بوحالت روحیہ بی سوکرہ دن دکشدیردی .
اون سکرنجی عصرده موجود اولان جعلی طور
وحال ، واقعا بونک تکرار اعاده و احیاسنہ موفق
اولادی ایسہ (پوسن) فرانسه بالآخرہ حکم
سورمش اولان فلاسفی فکربنہ پک اویغون کلدی
ونمونہ امتثال بلہ اولدی . ایستہ بوسبہ مبنیدرکہ
فلسوف ناقش عنوانی احرازہ لیاقت کسب ایتدی .
بوراسی معلوم اولدقندن سوکرہ آرتقی « آرقادیا
جوبانلری » فی تقدیر اتمکدن بشقہ یاہجق برشی
قالماز . منظرہ عمومیہ بی تشکیل ایدن کوزل خطرلہ
مزار طاشنک اوزرنده کی کتابہ بی صافدلانہ محالکده
اولان اک یاشلی جوبانک طوری ، مزارہ دایانمش
بولنان دلیقانلینک طالعین وغایت لطیف دوروشی ،
کنج قادین ایلہ بردہ اوقادینہ باقان وسانکہ اوکا :
« ایشیدیلورمیسک؟ اودہ بزم کی ہواوودہ یاشادی! »
دیمکده بولنان جوبانک تشکیل ایتدکری غروب ،
ہیئت عمومیہ دن ترشح ایدن سکونت وعلویت ،
بتون بونلر شورکی صناعۃ اک مکمل اولانلرصرہ سنہ
قوبعشدر .

پوسن ، کرک تبلیغی و کرک مذہبی ویا تاریخی
دہا برجوق تابلور وجودہ کتیردی . کرچہ بونلر
اوقدرشہرت بولمادیلر ایسہ ہر حالہ « آرقادیا » نکدہ
اصلا مادونندہ دکلدلر .

پوسن ، اکمال تحصیل ایتک اوزرہ ایتالیاہ
کلن کنج فرانسز ناقش وناحتلری طرفندن کندی
نظارت وادارہ سی آلتندہ آثار قدماہ کورہ وجودہ
کتیرلش اولان اثرلری فرانسیہ کوتدرمک صورتیلہ
ارباب ووقوفدن معدود برخلق اوزاقدن تعلیم و تربیہ سی
تأمین ایدیور ، اونلرک تہذیبہ چالشیور ایدی .

لکن روما ایلہ بارس آرہ سنندہ تأسیس ایش
اولدینی بو صناعت و علم آثار عتیقہ جریانی اونک
وفانیلہ منقطع اولنجہ کندیسنک بوخصوصہ ایفا ایتش
اولدینی خدمت لک درجہ سی آکلاشلدی ومان ایتسی
سنہ یعنی ۱۶۶۶ دہ رومادہ بر قرالسز آقادمیسی
احداث ایدیلرک بوبادہ کی تشکیلات صورت
قطعیدہ تثبیت ایدلدی . مصارف دولہ عائد اولق
اوزرہ کوتدریلن کنج آرتیستلر ، هنری بر صنعتکارک
ادارہ سی آلتندہ تحصیل لری روما شہرنده اکمال
ایتدیلر ، اورادہ قوبیلر وجودہ کتیردیلر واسکی
استاد لک تقدیر و تدقیق طریقہ دہ فرانسز صناعتنک
استقبالی حاضر لادیلر .

رہبر

مملکت مزده ، علمی اقتصادی فعالیتلر مان منحصر
آورو پامقصد لری طرفندن حاضر لائش فلاسفی معلوماتی
طلبہ اویکرتکدن عبارت قالمده در . آرہ صرہ
مجموعہ لردہ ، غزہ لردہ نشر ایدیلن بعض قیمتلی
مقالہ لردن ماعدا تدریسات قادروسی خارجندہ هیچ
برحیات اثری کورولیور .

معلوم اولدینی اوزرہ ، علمی ، اقتصادی فعالیتلر
مستحضر فلاسفی معلومات اوزرنده دورمقدن عبارت
دکدر . بومعلومات ، مختلف اشکال مساعینک وجودہ
کتیردیکی بر ماحصل مکتبدر . اقتصاد مانوئل لری
کیرن نظریہ لری بر جوق مقصد لک اوزون سنہ لردن
سوکرہ اقتطاف ایتدکری ویکیلری بٹیشجہ قدر
آل سورو لہ بن اولش میوہ لریدر . بونلری بٹیشدکری
محیطدن نقل و طالب لہ مناسب وسائللہ تقدیم ایتک
ہر حالہ ، اقتصادی مساعینک اک کوچ قسمی تشکیل
ایتز . اصل کوچ اولان ، بونلرک بٹیشدیرلسی ایچون
صرف ایدیلن بین الملل مساعی ہ اشتراک ایدہ بیلکدر .

اقتصاددہ ، « روحی مکتبک » مؤسی قارل
منگر ، تکمیل علمی اقتصادی فعالیتلری ترکیبی
برشکلہ شوبلہ جہ خلاصہ ایدیور :

۱ — ملی اقتصاد ایلہ علاقہ دار علوم تاریخیہ :
احصائیات اقتصادیہ ، تاریخ اقتصاد . بونلردن برنجیسی
معین بر ساحہ داخلندہ مشخص برماہیتی حائز اولان
حادثات اقتصادیہ بی ستاتیک بر نقطہ نظرندن تدقیق
ایدر . ایکنجیسی ایسہ مذکور حادثاتی کچیردیکی
تکامل دورہ لریہ نظرآ تبع ایلہ بونلر آرہ سنندہ
بروحدت تأمیننہ چالشیور .

۲ — حادثات اقتصادیہ نک مورفولوجیسی :
وظیفہ سی شأینہ توافق ایدن اقتصادی حادثہ لری
جنس ، نوع اعتباریلہ تصنیف ، و بونلردن انموذجلر
(مشابہ حادثاتدن مرکب مختلف غروپلر آرہ سنندہ کی
مشترک خطوط مواصلہ بی تصویر ایتک) تشکیل ایتکدر .

۳ — حادثات اقتصادیہ نظریاتی : اقتصادی
حادثہ لک تابع بولندقلری طبیی قانونلری تحری وایضاح ایلر .

۴ — تطبیق علوم اقتصادیہ : اقتصاد علمنک
حال حاضرده واصل اولدینی درجہ کمالہ نظرآ اقتصادی
معین نقطہ نظرلرک تطبیق قابیلتری تأمین ایدن
برنسپیلری کوستربر . بوتابلوی دہامعومی برافادہ بی
ارجاع ایدرسک ، (۱) حادثاتی مشاہدہ (۲) تصنیف
(۳) آرہ لرنده کی مناسبات عمومیہ بی بولق (۴) و بو
صورتلہ الہ ایدیلن نظریاتدن تطبیقات ساحہ سنندہ
استفادہ ایتک شکلی اکتساب ایدر . سالفالدر
مدرسک علمی اقتصادی فعالیتلرہ مثال اولق اوزرہ
انتخاب ایتدیکمز بونابلوسنندہ کی بودورت مهم نوع
مساعینک هیچ بری بزرہ جدی برطرزده تجلی
ایتہ مکدہ در . بزم ایچندہ برزہ مالیز بولونچان

استانبول دارالفنونک علمی و اسالی برطرزده
اصلاحی موضوع بحث اولدینی ائثالردہ ، بزرده اقتصاد
تدریساتنک و اقتصادی مسئلہ لری تدقیقاتنک عمومی
وضعیتنہ دائر قناعتلریمی یازمنی ، عینی زماندہ بو
وسیلہ دن استفادہ ایدہ لک ایچہ وقتدر ذهنی اشغال
ایدن و بومسئلہ لریہ دوغریدن دوغریہ علاقہ دار
برفکری اورتہ بی آتمی فائدہ لی عد ایتدم . بزرده ،
اقتصاد علمی علوم اجتماعیدن بر علم شکلندہ بالخاصہ ،
استانبول و آنقرہ حقوق فاکولتہ لریلہ تجارت مکتب
عالیسنندہ و مکتب ملکیدہ تدریس ایدلکدہ در .
بالخاصہ دییوردم ، زیرا مهندس مکتبی ، عسکری
آقادمیلری ، غلطہ سرای لیسہ سی کی مقصد تاسلری
اقتصادی هدفلردن اوزاق بولنان مؤسساندہ دخی
تدریس ایدلکدہ ایسہ دہ ، بانضرورہ بورالردہ
ایکنجی درجہ دہ بر موقع اشغال ایتکدہ در . حالبوکہ
فاکولتہ لریلہ تجارت مکتب عالیسنندہ و ملکیدہ دہ ہم
اسالی درس لردن معدود ہمدہ آبری بر اقتصادیات
زمرہ سی تشکیل ایدہ بیلہ جک درجہ دہ حائز اہمیتدر .
بناء علیہ ، دیگر مکتبلری بر طرفہ بیراقرق یالکیز
بوقسی تدریسات نقطہ نظرندن تدقیق ایدرسک شو
وضعیتی کوریرز : بومؤسساندہ تدریساتک غایہ سی ،
قورلرہ دوام ایتک مجبوریتندہ بولنان کنجلرہ اولہ ،
علم اقتصاد دائر عمومی و تام معناسیلہ فلاسفی ،
یعنی دنیاک تکمیل مقصد لری طرفندن علمی برر
حقیقت اولہرق قبول ایدلش غایت صریح نظریہ لری
اوکرتکدر . بالآخرہ ، قارشیکزدہ سزدن واضح
معلومات و مثبت نتیجہ لرایستہ بن کنجلر بولندینی درپیش
ایدیلرک عینی علمک مختلف اقسامی تعمیق و تفصیل
ایدیلر .

تدریساتک اوزرنده بورومک مجبوریتندہ بولندینی
آناخط بودر . مع مافیہ ، ہر مدرس منسوب بولندینی
مؤسسہ نک سائر درس لریلہ اقتصادی تدریسات آرہ سنندہ
بر آہنک و وحدت تأمین غایہ سیلہ شو ویا بوشکل
تدریسی انتخابدہ سربستدر . تدریساتدہ فلاسفی
معلومات ایلہ اکتفا ضرورتی ، یالکیز مملکت مزہ
مخصوص اولابوب دنیاک ہر یرندہ « قورلر » دہ
قیمت علمیہ سی محقق نظریات اوقوتولیر . فرضیات ،
قابل مناقشہ شخصی فکرلر ، آنجق استطراد قبیلندن
موضوع بحث اولہ بیلر . زیرا ، مدرس صفتی
حائز اولان بر کیمسہ نک مربوط بولندینی مؤسسہ بی
قارشی باشلیجہ وظیفہ سی اوراہ دوام ایدلرہ آفاق
بر موجودیت مخصوصہ اکتساب ایتش علمی معلومات
اوکرتکدر . بو فلاسفی اقتصادی معلوماتک بزرده
لازم کلدیکی کی اوقوتیلوب اوقوتولمادینی مسئلہ سی
وظیفہ دارلرک بو خصوصہ کی قابلیت و شخصی
ساعیلرینہ تابعدر . ہیئت تدریسیہ میانندہ بولونعام
اعتباریلہ بونی تعیین ایدہ جک موقعدہ دکلم . بناء علیہ

فلاسك معلوماتك تدریسی بودورت قسمك هیچ برینه ادخال ایده مه یز. بوعدم فعالیتك سبیلری نه در؟
اولا ، یالکز بزده دكل تكمیل آوروپاده علمی فعالیتك انكشافنه آرزوق مانع اولش عمومی سبیلر وار. بونلك باشنه ، درت سنه دوام ایدن تكمیل مشوم عواقبله حربی قویه بیلیرز. بونك ، و تدقیق موضوعم خارچنده فالان دها بر جوق عاملرك تأثیرله هر ساحه ده تأثیرنی کوسترن مفرط برمادیچیلک و أسغری بر زحمتله اعظمی منافع ماده و آتیه تأمین آرزولری کی سبیلری ده صایه بیلیرز. بزده مخصوص اولق اوزره عزت بك افتدی ایله کوبریل زاده فوآدبك آفتدینك «حیاتده» کوستردکلری اقتصادی و سیاسی اسبابی خاطر لقمه اکتفا ایده رز. فقط تکمیل دماغی فعالیتله شامل بو عمومی سبیلردن ماعدا ، اقتصادی علمی فعالیتلری توقیف ایدن خصوصی سبیلرده موجوددر. اولا اقتصاد مسئله لری ، بالخاصه علمی یعنی عمومی و مجرد بر شکل آلتنده عرض ایدیلر لر سه خلقی اوقدر علاقه داراغزلر. مواد ابتدائیه سی کیت وارقامدن مرکب بو بخترده حبه ، بناء علیه هیجانه بك آز برواردر. اکثریتی طومق ایچین ایسه صوغوق منطفدن زیاده اعصاب وخیله یی تحریك ایدن وسائط شبه سز دها مؤثردر. بناء علیه ، اقتصادی مسائل ایله مشغول اولالر افکار عمومیك رغیب و تشویق کی اُك قوتلی بر خارجی محرکدن محرومدر لر. افکار عمومی ده دیدیکمز بومعظم سائق فعالیتدن صرف نظر ، محدود بر محیط علمی ، علاقه و حرارتله بو نوع یازیلری تنقید ایدن علمی نشریات بیله موجود دكل .

حالبوکه هر درلو قاعده لرك خارجه جیقان داهیلردن ماعدا انسانلر ، زحمتی برایش یاپه بیلر لر ایچون محقق یا مادی ویا معنوی بر محرکه حتی بو ایکنجینه برنجیدن زیاده محتاجدر لر. هر زمان و مکانده وسطی انسانلر دائماً بو شرائط آلتنده چالیشمشردر. بوتون دنیا، مارق اورهل کی نقاخرک کولوخلکنی تمامیه مدرک فضلادن ویا آرشیمد کی موازنه سنی غائب ایتمکسزین تکمیل موجودیتنی سنه لجه بر فکر ثابته وقف ایده جك درجه ده متانت دماغیه به مالک فوق العاده انسانلردن تشکل ایسه ایدی اوزمان اراده بشری دائماً یوکک سوبه ده طوته بیلک ایچین بویه خارجی تشویق و تحریکله لزوم قالمزدی .

ینه علم اقتصادك خصوصیتلردن بری اولان و بوسورتله مقتصدلرك سربسته فعالیتلری تحدید ایدن دیگر بر سبده بوعلمك هر علمدن زیاده احصائی معلوماته احتیاجی اولسی در. حالبوکه ایستاتیسق بالخاصه بزده تمامیه بر دولت ایشیدر. بر فردك ، حتی بر مؤسه نك کندی محود وسائطی ایله طویلا به جنی احصائی ارقامده یا اکثریا اصابت بوقدر ویا بالضروره بکونك کوجوك اولسندن مانعی اوزرینه قوریلان محاکمه نك دوغرولنی او نسبتده شبه لری کوستریر. بزده دولتك احصائی ایشلرله علمی برطرزده مشغول اولمه باشلادینی زمان ایسه چوق یکیدر .

اوحالده مملکت بزده ، اقتصادی-علمی فعالیتلری توسیع ایتک ایچین نه یایق ایجاب ایدر ؟
بو خصوصده دوشوندکلریمیزی خلاصه ایده لم :

مضار

اك فجیع ثولوی كونلرجه طامتش ،
صوك دمی یاقلاشان بر قورت وار اینده :
مقارنه نك آغزینی بر طاش قاپاتش ،
آجلقدن ثولویور بر قورد ایچنده .

جیغ کی تبه دن این قایاك
فرق یوق کیت کیده مضار طاشندن .
قان صیزیور بوقانه دویماینك
دوواردن دوواره ووران باشندن ...

کوزنده قاراقلق آجله شیرکن ،
آز دها یاشاتق ایچین جانی ،
هر کون ایل قانیله ضیافت چکن
قوجا قورت یالایور کندی قاتی .

آت ، جوان ، پوستکی اوموزلریکه ،
قو آرتیق میدانه بوتون واریکی .
یایچقار ، یایچقار اوقورت یارینه :
یایلايه زاغارسز صال داواریکی .

شاقیور مقارنه نك او کنده سسك ،
کچ ، آتلم ، بللی که روحك قاناتلی .
آتکک نالری طاشه دکه سین ،
اوزمان جانکدن اولورسك ، آتلی !

ای چمن کوزلری ، یاپاتیا باشی
بهاره بکزه یی ، بازی آکدیران !
برقیملده اتیرسه ك اُکر بو طاشی ،
آند اوسون ، ثولومه کلشدر صیراك .

قلبه بکزه تیک چیرپندان قوردی ،
قایان مقارنه یی باغرم صایکز :
بو آجلق اینده بو غمادن قوردی ،
بولیلر ، بو طاشه دو قونایکز !

فاروق نازف

زیرا ، بالخاصه بزده کی ادخالات مالی اولان فلاسك معلومات اساساً حال تکامله کلش، تعبیر جائز ایسه ، عادتاً تحجر ایتمش معلوماتدرکه دائماً تکرر و آنجق علمی تحریات غایه سیله چالیشانلر ایچون دها ایلری کیتکه بر قدیمه تشکیل ایدر . اصل خلق ایدیجی فعالیت منبعی ایسه دائماً حال تکاملده بولنان حادثات مشخصه یی دوغریدن دوغری به تدقیق ، تصنیف ، تجربه و نتیجه تدقیقاتی نظریه شکلنه قلب ایده بیلکده در. هر کسک بیلدیکی بر حقیقت اولماسنه رغماً تکرار ایده لم که ، بزده دیگر علملر کی اقتصاد علمی ده کندیمز یایمه سنی او کرمکه مجبورز . بز، مملکتیزک اقتصادی حیاتی ماضی و حال حاضری اعتبارله بیلکه مجبورز .

آوروپالیرك وجوده کتیردکلری حتی اك یکی نظریات و تطبیقاتی ساده جه تکرار ایتکله بواکی مهم فایده دن هیچ بری تأمین ایدیله من . یوزمک او کرمک ایسته یی بر کیسه نك ولو قورقاق اولسون دکره کیرمکدن باشقه چاره سی بوقدر .

شرائط و وسائط حاضر منله بز بونلری یاپه . بیلیری بز سؤال مقدرینه ایکی جواب ویریله بیلیر . اولاً ، اراده نك قدرتی هیجه صایه رق فائالیزمک بز نوع دیگرکی شکلنده کی تکامل تدریجی نظریه سنه چوق اهمیت ویرنلره مملکتیزده اراده وعزم قوتیه حصوله کلن سیاسی ، اجتماعی معظم و مثبت حرکتلری کوستریرز .

ثانیاً ، هر ایش ایچون مطلقاً بر باشلاش واردر . یالکز باشلامق ایچین دها نه قدر و نه یی بکلیه جکز ! تقلید ، خصوصیه بزده کی طواهره منحصر شکلیله هیچ بر زمان انسانی میخانیکی برطرزده « خلق ایتک » صفحه سنه کونورمن .

بوراده اوافق بر استطراد یایق مجبوریتنده ییم : بعض کیسه لره کوره علم صرف یعنی کندی تعبیرلرله نظریات ، هیچ بر قیمت اجتماعی سی اولیان بز نوع فکر سه کولاسیونندن عبارتدر و حقیقی علمك ، در حال مادی نتایجی کوریلن علمك بر متافیزیکدر. بزده قایلر سه ، معلومات علمی ، اولاحدس ، فرضیه ، عقلی سه کولاسیونله باشلار و ایلرله دجه کمی شکللر آلهرق نهایت آرزوق مشخص نظریه حالنده کسب صراحت ایلر . تام علم یاپه بیلک ایچین بو دائره یی باشدن نهایت قدر قطع ایتک ضروری در . بونك یالکز صوك قسمنی آلوب اولیاتی بیر افاق امکانی بوقدر. اکر بزده ، حقیقی بر علمی فعالیت وجوده کتیرمک ایسته بورسه ق هیچ بر فائده عملیه و آتیه سی کورولیه جك اولان علم صرفه ده کافی بر آیرمه مجبورز .

بزده اقتصاد علمیله مشغول اولانلره ترتب ایدن وظائف درت نقطه ده جمع ایدیله بیلیر :

۱ - فلاسك معلوماتی تدریس ۲ - اوریزینال نظری تدقیقات یایق ۳ - مملکتیزک اقتصادی وضعیتی علماً تدقیق و تنبیت ایتک ۴ - آوروپاده علمی و عملی حرکات اقتصادی یی تعقیب ایتک . اولجه ده سوبله نیلیدیکی اوزره ، بو کونکی تشکیلات و وسائطله بو وطنی ایفایه امکان مادی بوقدر .

اولا ، فلاسك اقتصاد تدریساتی تقویه چاره لری تأمین ایدلکه برابر ، بزده الزم اولان اقتصادی علمی دیگر فعالیتلری انکشاف ایتدیرمک ایچین یالکز تدریساتدن بیوک بر شی بکله مک دوغری دکلدز .

بناء علیه :

(۱) دائمی بر اقتصاد آنستیتوسی وجوده کتیرلی [۱].
بوانستیتو معارف وکالتنه مربوط مستقل بر مؤسسه
علمیه ویا دارالفنونک مناسب فاکولته لرندن برینه
ملحق اوله بیلیر .

(۲) بو مؤسسه نك اداره سی آوروپاچه معروف
براجنی متخصصه بیراتیلدی . کافی صلاحیت و مسئولیتله
اداره نك باشنه کچه جك اولان بومدر مؤسسه نك طرز
فعالیتی تعیینده تمامیه سربست اولی و اونکله تشریک
مسامی قبول ایدنلرده کوستردیکی بولدن کیتکه
مجبور طوتولی .

(۳) بوراده چالشمغه مجبور اولانلر :
۱ — فاکولته لرله ، مکاتب عالیه نك اقتصاد
ومالیه مدرس ، معلم و معاونلری .

ب — معاون صفتیه یکیدن خارجدن آلینه جق
بوکی مسامیه قابلیت و خواهشکر جوق مقدارده کنجیلر .
بولردن ماعدا ، مملکتزده علمی ویا نظری
تدقیقاتلری ایله طایینمیش ذواتدن دخی کندیلرینه
بعض منافع مخصوصه تأمین ایدلک صورتیه آنستیتو
استفاده ایده بیلیر .

بویله بر مؤسسه بی وجوده کتیرمکده فائده
نهدر ؟ اولاً ، کرک نظری ، کرک عملی بر طرزده
مسائل اقتصادی ایله مشغول اولانلر بر مرکزده
طوبلائش اوله جق لرندن بالطبع یکدیگر لرله دها
سبق دها قولای تماسده بولنه بیلیرلر . وبوصورتله
تشکیل ایدن محیط مخصوص بر سائق فعالیت و رقابت اولور .
ثانیاً ، بویله متکاتف بروضعتده بولنان وعینی
اداره آلتنده چالیشان بر ارباب مسامیه زمهره سی ، تقسیم
اهمال پرئسینک الک مکمل بر ساحة تطبیقی اوله بیلیر .
ثالثاً ، بو ارباب مسامی ، مؤسسه ده کتاب ،
نشریات ساثره ، ایستاتستیک وثائق رسمیه وخصوصیه
الح کبی بو کونکی علمی فعالیتلرک لازم غیر مفارقی
اولان وسائلی سهولتله بوله بیله جکاردرکه ، بزده
علمی قیمتی حائز کوزل اثرلرک وجوده کتیرله .
مه مننک الهم سبلرندن بری اوله رقی بو وسائطک
نقصاتی ذکر ایده بیلیرز .

متمركز ، منتظم و بر اصول علمی به کوره تقسیم
ایدلش ، عینی زمانده مقتدر بر متخصص طرفندن
تعین ایدیلن واضح غایه لره دوغری یورون برسی ،
هر حالده خال حاضرده اولدینی کبی غیر منتظم و معین
هدفز برسی دن دها جوق فائده لیدر . بو شرائطه ،
برده پایدینی فدا کارلغه مقابل حکومتک مؤثر مراقبه .
سنی ده علاوه ایده جک اولورسه ق مسامی مشربتنک
درجه سی بک زیاده بوکستلمش اولورز .

بو اساسات تحقق ایشدکن صوکره درکه ،
آنستیتو منسوبلرندن بر جوق شیلر ایستکه حقز
اولور . مثلاً ، نظری اوربژینال تدقیقلر ، مملکتزده
عائد اقتصادی و مالی مونوغرافیلر ، بین الملل مهم
[۱] تشکیلی تقرر ایدن اقتصاد مجلس عالیسی
بر مشاوره علمی مجلسیدر . اوراده علم یاپیلماز .
بالکزمعین مسئله لره دائر متخصصلر بیان رای ایدرلر .
بواختارله آنستیتونک برینه قائم اوله ماز .

مولانا نك رباعیاری

— ۵۴ —

از عشق تو دریا همه شورانکرد
در بای تو ابرها در می ریزد
از عشق تو برقی زمین افتادست
این دود در آسمان ازان می خیزد

سنگ عشقکدن دریا دالغالانوب قاریشدی ،
بولوطلر سنگ آياغکه اینجیلر دوکیور . بره سنگ
عشقکدن بریلدیرم دوشدی ؛ بودومان ، اونک
ایچین کوکلره بوکله لیور .

— ۵۵ —

آن یارکه از طیب دل بریاید
اورا دارو طیب چون فریاید
یک ذره حسن خویش اگر بنیاید
والله که طیب را طیبی بیاید

هکیمک کوکلنی قایان او سوکیلی بی ، هکیم
ناصل نداوی ایده بیلیر واکا علاج توصیه ایدله بیلیرمی ؟
اگر او ، کوزه لکنندن برزده کوسته رجه جک
اولورسه والهی او هکیمده بر باشقا هکیم لازم
کله جکدر .

— ۵۶ —

آن روزکه جام ره کیوان کیرد
اجزای تنم خاک پریشان کیرد
بر خاک بانگشت نویسی که خیز
تا برجهم از کور و تم جل کیرد

روح کوکلره اوچدینی و تم طوبراقلره قاریشدینی
کون قبرمک اوزریته پارماغکله « قالح » دیبه یاز ..
که بن مزاردن شیچرام و تم تکرار جانلانسین !

— ۵۷ —

آن کس که مرا بصدق اقرار کند
چون لعنتکان مرا ببازار کند
بیزارم از آن کاریم بازاری
من بنده آن کسم که انکار کند

اقتصادی و مالی مسائله دائر معلومات ، قیمتی کتاب
وساثر نشریاتک ترجمه سی ، مجموعه ، معلومات احصائی
و وثائق نشریاتی ، قونفرانسلر ، کرک مملکت داخلنده
کرک خارجده علمی تدقیقلر یایقی ، آوروپانک مماثل
مؤسسه لرله تماسده بولمق ، حکومتک تعیین ایده جکی
معین بر مسئله به دائر تدقیقات اولیده ده بولمق ، شهرلرک
اقتصادی ، مالی مسائله عائد مراجعتلرینه جواب
ویرمک ، مالی خصوصی مؤسسات اقتصادی و مالی
ایله یقیندن علاقه دار اولمق الخ کبی دها بر جوق
مشغولیتلر بو مؤسسه نك وظائفی میانه ادخال ایدله بیلیر .
خلاصه ، بو مؤسسه زمانله ، مملکتیزک فعالیت
اقتصادیه و مالی سی ایچین هم نظری ، هم ده عملی ساحه ده
صلاحیتدار و جوق و قیمتی بر مرجعی اوله بیلیر .

— ۲۳۷ —

بکا صدق ایله اقرار وردیکی حالده بنی عالمه
اوبونجاق ایدن کیمسه لرذن بیزارم . چونکه بنم عالمه
آلیش ویریشم بوقدر . بوتورلو اقرار ایده نلردن
زیاده بنی انکار ایده نلرک بنده سیم .

— ۵۸ —

ای دل اثر صبح که شام که دید
یک عاشق صادق نیکونام که دید
فریاد همی زنی که من سوخته ام
فراد من سوخته خام که دید
ای کوکل ! صباحک اثری آفتاملین کورده
واری ؛ بر صادق عاشق کورولشمیدرکه آبی نام ایله
آنیاسین .

بن یانیم دیبه دائما بغیر سیورسک . بو شنه فریاد
ایقه ، یانیق اولانلردن خام واریم که ؟

— ۵۹ —

ای آنکه ز تو مشکم آسان کردد
سه و وکل و باغ مست احسان کردد
کل سرمست و خار بدمست خمار
جامی درده جلّه یکسان کردد
ای بنی کوجلکاردن قورناران و احسانیه
سروی بی . کلی ، باغی مست ایدن سه وکیل ! ..
کل ؛ سنگ سرمستک و دیکن بدمستکدر .
بر قدح دها ویرکه هبسی بر اولسون ...

— ۶۰ —

بی عشق نشاط عشرت افزون نشود
بی عشق وجود خوب موزون نشود
صد قطره زابر اگر بدریا بارد
بی جنبش عشق در مکنون نشود
عشق اولایچه انسیت بز منک نشاطی آرماز ،
عشق اولایچه کوزه ل وجودلره موزونیت کلز .
اگر دریایه بولوطلرذن یوزلرجه قطره لر یاغسه
هشک تحریکی اولادقجه اوقطره لرالی الاید اینجی اولاماز .

شرائط سالفه بی حائز بویله بر مؤسسه نك بزده
وجود بوله سنه طرفدار اولیه جق کیمسه بوقدر .
بالکزم ، ماضیده کی فنا تجربه لرک روحزده بحق بیراقدینی
درین شبهه لرک تأثیری آلتنده قالان بر جوق کیمسه لر
بویله بر آنستیتونک حال حاضرده تشکل ایده بیلرینی
جوق مشکل بوله بیلیرلر .

فقط ، شونقطه دائما اونوتولالی درکه ، بونسلک
انسانلری ایچین اسکیلرک یاپه مدینی جوق کوچ
وچنین شیلری ، هر نه بهاسنه اولورسه اولسون یایقی
مقدردر . عکسنی دوشونمک ، ذهنده تصویری
نجیع عاقبتلری شیمیدن قبول ایتمک دیمکدر .

محمد منیر